

c) vokalne skladbe a cappella i

d) vokalne skladbe uz pratnju orgulja.

U popratnom tekstu programa priredivač koncerta je priopćio kratki povijesni pregled razvitka glazbe u zagrebačkoj katedrali.

"... Glazbena umjetnost pod svodovima katedrale tijekom stoljeća bila je najdivniji ukras grada Zagreba. U početku Zagrepčani su se služili *rimskim obredom*. Biskup Duh donio je sa sobom liturgijske knjige po kojima se obavljao *Zagrebački crkveni obred* koji je dokinut tek 1788. godine. Za potrebe vlastitog obreda nastao je i prikladni način pjevanja koji ni do danas nije u potpunosti proučen, ali po onomu o čemu se na temelju današnjih saznanja da zaključiti, bilo je to pjevanje izraslo na temeljima gregorijanskog korala čiji su literarni tekstovi proširivani pjesničkim tvorevinama (tropima), a melodije su dorađivane, proširivane i ukrašavane melizmama, posebno iubilusima (primjerice: skladbe *Ave spes nostra* i *Regina coeli* — dijelovi pod a). Uz monodijsku glazbu, pjevačka tradicija gajila je pjevanje u prvotnom jednostavnom višeglasju (dio pod b). Nakon dokinuća zagrebačkog obreda prerađuju se skladbe klasične vokalne polifonije i stvaraju nove u stilskom obilježju vremena u kojem su živjeli pojedini autori (dijelovi c i d)".

Sav prihod od ulaznica bio je namijenjen za popravak katedrale, pa je začuđujuće da se odazvalo malo slušatelja. Možda je ipak koncert prekasno oglašen. Nadamo se da ćemo izvedene skladbe imati prigode slušati u kojem drugom prostoru.

Josip KORPAR

U PREGRADI OBNOVLJENE BIVŠE KATEDRALNE ORGULJE

Veoma vrijedne orgulje u pregradskoj župnoj crkvi obnovljene su posebnom zaslugom župnika mons. Branka Ivanjka i Hrvatske bratske zajednice iz SAD. Službeno su predane na upotrebu 7. travnja 1991. godine svečanom misom i blagoslovom zagrebačkog pomoćnog biskupa dr. Đure Kokše, te popodnevnom koncertom (prof. Hvalimira Bledšnajder — orgulje; Jasenka Galin-Perinić — sopran; Mira Mraczek — sopran; pregradski mješoviti pjevački zbor) i govorom predsjednika Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Sabora Republike Hrvatske, akademika g. Nedjeljka Mihanovića.

Ove pregradske orgulje, koje imaju 40 registara, izradio je mađarski majstor-orguljar Franjo Focht iz Pečuha 1835. godine prema narudžbi zagrebačkog nadbiskupa Aleksandra Alagovića za zagrebačku katedralu, a pregradska župa ih je kupila od zagrebačke katedrale 1854. godine. Prof. Ladislav Šaban je 1974. godine pri pregledu ovih orgulja zapisao, između ostalog, i ovo: "Nekada prvo djelo te veličine u povijesti Hrvatske... danas je gotovo posve izvan upotrebe: od 40 registara upotrebljava se samo 5 do 6 registara, ostalo se ne javlja. Orgulje su teško zapuštene i treba temeljitog uređivanja kao i nadomjestaja drvenih svirala koje su sve teško crvotočne..." (*Glas Koncila*, 21. travnja 1991.).

Radove na obnovi orgulja obavila je austrijska orguljska firma "Orgelbau Ottisch".

T.

INFORMACIJE O ŽUPNIM ORGULJAMA — KUTINA, CRKVA MARIJE SNIJEŽNE

Stare orgulje u kutinskoj crkvi postojale su već u osamnaestom stoljeću. Datum nam nije poznat, jer nije nigdje upisan. Godine 1800. prema župskoj knjizi računa već se popravljaju kao ruinirane. Znači da su nove orgulje bile postavljene nakon posvete crkve 1777. godine. O njima nemamo nikakve određene podatke ni u župskoj spomenici, a ta se službeno u kutinskoj župi vodi od godine 1843. Možemo reći da su stare oko

dvijesto godina i graditelj nam je nepoznat. Godine 1810. opet ih popravljaju talijanski majstor Moscatelli Cajatanus (Moskateli Kajatanus). On ih nadograđuje, te su imale petnaest registara s dva manuala i pedalom, sistem mehanički. Godine 1947. su ponovno osposobljene, popravljene, ali reducirane, jedan manual i pedal. Te radove izveo je Milan Majdak iz Vrapča. Opet su djelomično popravljene prigodom proslave dvjestote obljetnice crkve. Popravke je izveo prečasnij Alojzije Čunčić, prebendar prvostolnog kaptola u Zagrebu s gospodinom Filipom Antolićem, graditeljem orgulja. Od spomenutog djelomičnog zahvata na orguljama do danas orgulje su opet bile u gotovo neupotrebljivom stanju. Bili smo prisiljeni cijelovito obnoviti orgulje, promijenivši gotovo sve osim kućišta da sačuvamo njihov barokni stil. I to kućište je nanovo popravljeno oličeno i pozlaćeno. Orgulje su stavljene u prvobitno stanje. Išlo se za tim da se sačuvaju arhitektonski, zvukovno i tehnički u originalnom baroknom stilu iz sredine 18. stoljeća.

Ponovno je ugrađen drugi manual koji nije funkcionirao punih 60 godina. Novi sviraonik sa dva manuala po 54 tipke i pedal 27. Sve svirale su intonirane prema baroknom zvukovnom principu.

Dispozicija orgulja ovako izgleda:

Prvi manual:	Coppel 8'	Drugi manual:	Principal 4'
	Flauta 4'		Flauta 8'
	Mixtur 3 fach 1'		Quinte 1 1/3
	Principal 4'		Oktav 1'
	Gedäckt 8'		Kvintica 2/3
	Quinte 1 1/3		Piccolo 1/2
	Oktav 2'		
Pedal	Subbas 16'		
	Octavbas 8'		

Pri restauriranju otklonjen je stari mijeh i stavljen novi motor. Manubriji su (na povlake) smješteni s lijeve i desne strane manuala, ukupno 14 registara.

Radove je na orguljama obavio graditelj orgulja g. Filip Antolić sa svojom kćerkom Ružicom.

Ove orgulje nisu samo ukras našoj lijepoj baroknoj crkvi, već su veliko obogaćenje svojom sakralnom namjenom i kao doprinos općoj glazbenoj kulturi našeg grada.

Željko SLONJŠAK

PREGLED GLAZBENIH REPRODUKTIVNIH ZBIVANJA U BAZILICI SRCA ISUSOVA U ZAGREBU TIJEKOM GODINA 1989. I 1990.

6. siječnja 1989. Božićni koncert održao je zbor "Collegium pro musica sacra" pod dirigentskim vodstvom prof. Imakulate Malinke. Na programu su izvedena djela: G. F. Telemann (Sonata za flautu, obou d'amore i orgulje), F. Pintarić (Fantazija za flautu i orgulje) te zbir hrvatskih božićnih pjesama: *Dete mило, Prva je vura, Zdrav kralj mladi, Pastorala* (I. Zajca), *Spavaj mali Božiću, Spavaj Sinko, Poslušajte svi sada, Ovoja vrimena, Rodio se Bog i čovjek, Veseli se Majko Božja*. Solisti: Cecilija Pleša — mezzosopran, Želimir Puškarić — tenor, Matuša Rajčić — bas, Tinka Muradori — flauta, Georg Draušnik — oboa i Mario Penzar — orgulje.

27. travnja 1989. Održan je cjelovečernji koncert međunarodno renomiranog američkog zbora "Gloriae Dei Cantores". Dirigenti: prof. Elizabeth C. Patterson i dr. George Guest, profesor na čuvenim engleskim univerzitetima: Royal Academy of Music (London) i St. John's College (Cambridge). Zbor je muzicirao sakralna djela pretežitom korizmenoga duhovnog usmjerenja. Na programu su izvedena djela: *Salvator mundi*